

Sygn. akt III CZ 57/07

POSTANOWIENIE

Dnia 14 grudnia 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Strus (przewodniczący)

SSN Maria Grzelka (sprawozdawca)

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z powództwa "A." S.A.

przeciwko "T." Sp. z o.o.

o wydanie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 14 grudnia 2007 r.,

zażalenia strony powodowej na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 11 lipca 2007 r., sygn. akt [...],

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

W pozwie o wydanie rzeczy, skierowanym do Sądu Rejonowego w K., powód oznaczył wartość przedmiotu sporu na kwotę 20.000,- złotych. Postanowieniem z dnia 14 grudnia 2005 r. (k – 30) Sąd Rejonowy sprawdził wartość przedmiotu sporu i ustalił ją na kwotę 279.380,00 złotych, oraz stwierdzając swoją niewłaściwość rzeczową przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w K. Sąd Okręgowy wezwał powoda do uiszczenia wpisu od pozwu w kwocie stosownej ze względu na wartość przedmiotu sporu ustaloną przez Sąd Rejonowy, a po uiszczeniu przez powoda tej kwoty doręczył pozwanej Spółce odpis pozwu. W odpowiedzi na pozew pozwana wdała się w spór co do istoty sprawy nie podnosząc uprzednio zarzutów odnośnie do wartości przedmiotu sporu. W toku procesu, po wydaniu przez biegłego opinii, w której określona została na kwotę 45.800,- zł wartość rzeczy będącej przedmiotem żądania powoda, powód wniósł o zmianę postanowienia Sądu Rejonowego w przedmiocie ustalenia wartości przedmiotu sporu przez określenie tej wartości na kwotę 45.800,- złotych. Postanowieniem z dnia 23 listopada 2006 r. Sąd Okręgowy zmienił wymienione postanowienie i ustalił wartość przedmiotu sporu na kwotę 45.800,- złotych jednocześnie ustalając inną wysokość wpisu od pozwu. Zwrócił też powodowi kwotę 12.263,- złotych, stanowiącą różnicę pomiędzy uiszczonym wpisem w kwocie 15.569,- złotych a obliczonym stosownie do nowej wartości przedmiotu sporu. Wyrokiem z dnia 30 listopada 2006 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił powództwo. Sąd Apelacyjny, uwzględniając apelację powoda, zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji w ten sposób, że nakazał pozwanej, aby wydała powodowi rzecz wskazaną w pozwie za jednoczesną zapłatą na rzecz pozwanej kwoty 229.000,- złotych i oddalił powództwo w pozostałej części.

W skardze kasacyjnej powód zaskarżył powyższy wyrok w całości oznaczając wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 229.000,- złotych. Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 11 lipca 2007 r. odrzucił skargę kasacyjną jako niedopuszczalną ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia niższą niż 50.000,- złotych. Wskazał, że ustalona wartość przedmiotu sporu opiewała na

kwotę 45.800,- złotych i taka kwota była też przedmiotem postępowania apelacyjnego, w związku z czym, jak również wobec braku podstaw do przyjęcia, że w postępowaniu apelacyjnym doszło do rozszerzenia powództwa lub zasądzenia ponad żądanie, wartość przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej nie mogła być wyższa od w/w wartości przedmiotu sporu ani wartości przedmiotu zaskarżenia w apelacji.

Rozpoznając zażalenie powoda Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 25 § 1 i 2 k.p.c. sąd może sprawdzić wartość przedmiotu sporu oznaczoną przez powoda z tym, że po doręczeniu pozwu może tego dokonać jedynie na zarzut pozwanego i to zgłoszony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy. Po ustaleniu w ten sposób, wartość przedmiotu sporu nie podlega ponownemu badaniu w dalszym toku postępowania (art. 26 k.p.c.).

W rozpoznawanej sprawie sprawdzenie wartości przedmiotu sporu oznaczonej w pozwie nastąpiło na podstawie art. 25 § 1 k.p.c. i Sąd Rejonowy wydał w tym przedmiocie postanowienie.

Brak było podstaw do zmiany tego postanowienia przez Sąd Okręgowy. Nie związane sądu wyższego rzędu, o którym mowa w art. 200 § 2 k.p.c. dotyczy postanowienia o przekazaniu, natomiast nie dotyczy postanowienia o sprawdzeniu i ustaleniu wartości przedmiotu sporu chyba, że po doręczeniu przez ten sąd pozwu strona pozwana we właściwym czasie podniesienie stosowny zarzut; w rozpoznawanej sprawie nie miało to miejsca. Wbrew, chybnym z gruntu i niepodlegającym uwzględnieniu, wnioskowi powoda o zmianę oznaczenia wartości przedmiotu sporu w toku postępowania przed Sądem Okręgowym i wbrew ocenie Sądu Apelacyjnego w zaskarżonym postanowieniu, wartością przedmiotu sporu i wartością przedmiotu zaskarżenia w apelacji była kwota 279.380,- złotych.

Nie zmienia tego w niczym okoliczność, że do wydania przez Sąd Okręgowy postanowienia z dnia 23 listopada 2006 r. doszło z inicjatywy powoda przy jednoczesnej bezczynności w tym zakresie strony pozwanej. Odnośnie do wartości przedmiotu sporu dyspozycyjność strony powodowej ograniczona jest do oznaczenia tej wartości w chwili wnoszenia pozwu (art. 19 § 2 k.p.c.) i nie podlega następnie korekcie – z zastrzeżeniem art. 25 § 1 i 2 k.p.c. - choćby powód zmienił

w tej kwestii stanowisko i choćby okazało się na podstawie wyników postępowania dowodowego dotyczącego meritum sprawy, że przedmiot sporu przedstawiał rzeczywistą wartość inną aniżeli wskazał to powód.

Z przedstawionych względów należało uznać, że wartość przedmiotu zaskarżenia została oznaczona w skardze kasacyjnej prawidłowo, w związku z czym art. 398² § 1 k.p.c. nie mógł stanowić podstawy oceny skargi jako niedopuszczalnej.

Mając to na uwadze Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone postanowienie (art. 386 w zw. z art. 394¹ § 3 i art. 398²¹ k.p.c.).